

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ ТА ПРОЦЕДУРИ СУДОЧИНСТВА:
ДОКТРИНАЛЬНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти
Викладач (-і)	Ковалишин Олександр Романович, доц., к.ю.н., доцент кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	(0342) 596178
E-mail викладача	oleksandr.kovalyshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/графік-самостійної-роботи-зі-студент/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення процесуальних правовідносин, нормативно-правових актів, якими регламентується процедура судового розгляду в судах загальної юрисдикції а також структури та особливостей окремих видів судового рішення у різних видах (формах) судочинства, а також науково-теоретичні дослідження у сфері судового процесу.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>1. Доктринальні та практичні аспекти судочинства в Україні.</p> <p>Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є діюче законодавство, яке регулює процесуальні правовідносини цивільного, господарського, адміністративного та кримінального процесів.</p> <p>Навчальна дисципліна «Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти» має тісний зв'язок з такими дисциплінами як «Цивільно-процесуальне право», «Адміністративне-процесуальне право», «Кримінально-процесуальне право», «Господарське право», «Виконавче провадження» та «Судове діловодство».</p> <p>Тому вивчення навчальної дисципліни «Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти» має важливе прикладне значення, сприяє формуванню розуміння у здобувачів освіти місця процесуального права у механізмі судового захисту прав людини, а також виробленню навичок написання якісних процесуальних документів з огляду на особливості різних видів (форм) судочинства.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни "Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти" є з'ясування проблемних теоретико-практичних питань, які виникають в судовому процесі.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни "Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти" є ознайомлення студентів зі змістом, суттю проблем судового процесу. В лекціях викладаються основні теоретичні поняття курсу, акцентується увага на важливих, проблемних моментах, практичних можливостях реалізації законодавчих положень тощо. Вони покликані дати загальне уявлення, знання основних</p>	

проблем судового процесу, полегшити вивчення суміжних дисциплін, забезпечити правильний аналіз відповідних норм, їх тлумачення і застосування.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність виявляти, припиняти, розслідувати правопорушення, виявляти та усувати причини й умови, що сприяють їхньому здійсненню .

СК17. Здатність ефективно здійснювати правоосвітню діяльність.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію, отриману з достовірних джерел для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.			
ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг			
ПРН11. Розуміти методику процесу правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.			
ПРН14. Демонструвати здатності щодо пошуку, інтерпретації та застосування правових позицій та рішень ЄСПЛ з метою захисту прав людини в різних судових провадженнях.			
ПРН17. Готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	4		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	4		
самостійна робота	82		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	нормативний
Тематика курсу			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
		сам. роб.	
Модуль I. Доктринальні та практичні аспекти судочинства в Україні			
Тема 1. Судова система України: сучасний стан та перспективи		2	-
Тема 2. Джерела права як правова основа судочинства		-	-
Тема 3. Джерела права як правова основа судочинства		-	-
Тема 4. Основоположні принципи права в правозастосовній практиці		-	-
Тема 5 Юрисдикція. Підсудність		2	2
Тема 6. Докази і доказування		-	-
Тема 7. Позов. Види позову		-	2
Тема 8. Позовне провадження: доктринальні аспекти		-	-
Тема 9. Спрошені провадження в Україні		-	-
Тема 10. Європейська процедура видачі судового наказу		-	-
Тема 11. Європейська процедура вирішення дрібних спорів.		-	-
Тема 12. Апеляційне та касаційне оскарження судових рішень		-	-
Тема 13. Виконання судових та арбітражних (третейських) рішень в Україні та ЄС		-	-
Заг. :		4	4
82			
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського		

	національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової домашньої контрольної роботи. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього студента за списком в навчальних журналах академгрупи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Методичних вказівках для самостійної роботи студентів денної і заочної форм навчання – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i> https://ksud.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia-2/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль</u> – <u>екзамен</u> у письмовій формі. На екзамен вноситься 2 описові питання, які оцінюються по 15 балів кожне і одне завдання творчого характеру у вигляді складання тексту судового рішення, що оцінюється у 30 балів. Максимальний бал за екзамен – 50 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри* <https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia-2/>; <https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/>.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf> та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Цивільне процесуальне право України [Текст] : підруч. для студ. юрид. спец. вузів / В. В. Комаров [та ін.] ; ред. В. В. Комаров ; Акад. прав. наук України, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2019. - 592 с.

2. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України [Текст] : завдання для практичних занять / М. Й. Штефан, М. П. Омельченко. - К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. - 168 с.

3. Ярошенко І.С. Цивільне процесуальне право [Текст] : навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни / І. С. Ярошенко ; Київський національний економічний ун-т. - К. : КНЕУ, 2013. - 159 с.

4. Цивільне процесуальне право України [Текст] : навч. посіб. / С. С. Бичкова [та ін.] ; заг. ред. С. С. Бичкова. - Вид. 2-ге, доп. і перероб. - К. : Атіка, 2017. - 404 с.

5. Демченко С.Ф. Господарське процесуальне право. Практикум [Текст] : [посібник] / С. Ф. Демченко, Г. М. Остапович. - К. : Преса України, 2008. - 120 с.

6. Господарське процесуальне право України [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Л. Костюк [та ін.] ; заг. ред. В. Л. Костюк ; Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". - К. : Ін Юре, 2019. - 223 с.

7. Ніколенко Л.М. Господарське процесуальне право України [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Ніколенко ; Маріуп. держ. ун-т. - О. : Фенікс, 2011. - 508 с.

8. Адміністративне процесуальне (судове) право України [Текст] : підруч. / ред. С. В. Ківалов ; Одеська національна юридична академія. - О. : Юридична література, 2007. - 312 с.

9. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України [Текст] : навч. посібник / Е. Ф. Демський. - К. : Юрінком Інтер, 2018. - 495 с.

10. Кримінальне процесуальне право України [Текст] : навч. посіб. / [Беляєва Катерина Володимирівна та ін.] ; за ред. проф. В. Г. Гончаренка та В. А. Колесника ; Акад. адвокатури України. - К. : Юстініан, 2014. - 573 с.

11. Дергач Л.В. Кримінальне процесуальне право України [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. В. Дергач, Н. М. Кушнір ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2021. - 115 с.

12. 7. Кабиш О.О. Українська мова в судово-процесуальній сфері : навч.-практ. посіб. К.: Алерта, 2019. 110 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

Ковалишин О.Р. Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти. - Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання. – Івано-Франківськ: Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. – 60 с.

Ковалишин О.Р. Основоположні засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти. - Методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи для студентів

денної та заочної форми навчання. – Івано-Франківськ: Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. – 42 с.

Викладач :

_____ доц. к.ю.н. КОВАЛИШИН О.Р.